

$\int_a^{+\infty} f(x) dx$ - nepravni integral jer je gornja granica $+\infty$

$$= \lim_{b \rightarrow +\infty} \int_a^b f(x) dx \quad \text{ako } \int_a^b f(x) dx \text{ postoji na intervalu } [a, b]$$

Newton-Leib.

$$= \lim_{b \rightarrow +\infty} (F(b) - F(a)) \quad \text{pitajmo postoje li integrala radi}$$

je na pitajmo postoji li horizontalni

test

na zlićan način:

$$\int_{-\infty}^b f(x) dx := \lim_{a \rightarrow -\infty} \int_a^b f(x) dx \in \mathbb{R}$$

ako limes postoji,
nepravni integral

konvergira

a suprotnom
divergira

$\int_{-\infty}^{+\infty} f(x) dx$ — cijeli \mathbb{R} je domena

$$= \lim_{\substack{a \rightarrow -\infty \\ b \rightarrow +\infty}} \int_a^b f(x) dx \in \mathbb{R}$$

→ ako limes vrijedi za $a \rightarrow -\infty$ neovisno
od b , onda vrijedi;

kada uzmemo da je
 $a = -b$

$$\int_{-\infty}^{+\infty} f(x) dx \neq \int_{-a}^a f(x) dx$$

$$f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{x^2}{2}}$$

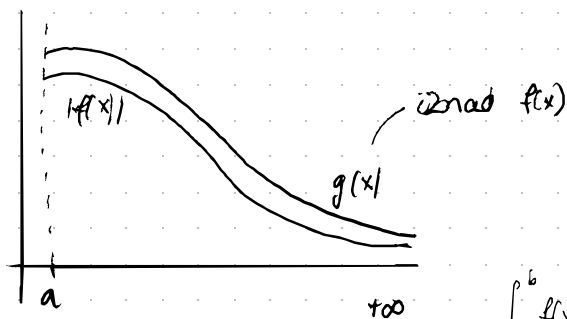
gustoća
vrijednosti

$$= \underbrace{\frac{1}{\sqrt{2\pi}}}_{\text{konstanta}} \cdot \int_{-\infty}^{+\infty} e^{-\frac{x^2}{2}} dx = 1$$

TM Neka su $f, g : [a, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$

1.) Ako je $|f(x)| \leq g(x)$, $\forall x \in [a, +\infty)$ i ako $\int_a^{+\infty} g(x) dx$ konvergira onda i konvergira i $\int_a^{+\infty} f(x) dx$.

2.) Ako je $g(x) \geq f(x) \geq 0$ $\forall x \in [a, +\infty)$ i ako $\int_a^{+\infty} f(x) dx$ divergira onda i integral $\int_a^{+\infty} g(x) dx$ divergira.

Dokaz: 1.)

$b \in [a, +\infty)$ proizvoljno

$$\int_a^b f(x) dx \leq \left| \int_a^b f(x) dx \right|$$

*bitaniji br je \leq svojeg aps. vrijed.

$$\int_a^b f(x) dx \leq \left| \int_a^b f(x) dx \right| \leq \int_a^b |f(x)| dx$$

*primjenjujemo $|x+y| \leq |x| + |y|$

$$\left| \sum x_i \right| \leq \sum |x_i|$$

$$\int_a^b f(x) dx \leq \left| \int_a^b f(x) dx \right| \leq \int_a^b |f(x)| dx \leq \int_a^b g(x) dx \leq \int_a^{+\infty} g(x) dx$$

$< +\infty$ po pretpostavci

pretpostavka
lema

\hookrightarrow pretpostavka
da on konvergira

Primer: Ispitajte konvergenciju integrala:

$$\int_0^{+\infty} \frac{\cos x}{1+x^2} dx$$

po apsolutnoj vrijednosti
dominira na $g(x)$

$$|\cos x| \leq 1 \Rightarrow \left| \frac{\cos x}{1+x^2} \right| \leq \frac{1}{1+x^2} \quad \forall x \in [0, +\infty)$$

opet je znano da

je $\int_0^{+\infty} \frac{dx}{1+x^2}$ konvergentno

$$\int_0^{+\infty} \frac{\cos x}{1+x^2} dx = \lim_{b \rightarrow +\infty} \int_0^b \frac{1}{1+x^2} dx = \lim_{b \rightarrow +\infty} (\arctan x) \Big|_0^b = \frac{\pi}{2}$$

po usporednom kriteriju sledi da $\Rightarrow \int_0^{+\infty} \frac{\cos x}{1+x^2} dx$ konvergira

Primer: $\int_0^{+\infty} e^{-x^2} dx \rightarrow x \geq 0$ nas zanima

$$(1) \quad 1/x \leq x^2, \quad \forall x \geq 1$$

$$e^1 / -x \geq -x^2, \quad \forall x \geq 1$$

$$e^{-x} \geq e^{-x^2}, \quad \forall x \geq 1$$

dominirana o e^{-x} za $x \geq 1$

$$\int_0^{+\infty} e^{-x} dx = \lim_{b \rightarrow +\infty} \int_0^b e^{-x} dx = \lim_{b \rightarrow +\infty} (e^{-b} + 1) = 1$$

$$\int_0^{+\infty} e^{-x^2} dx = 1$$

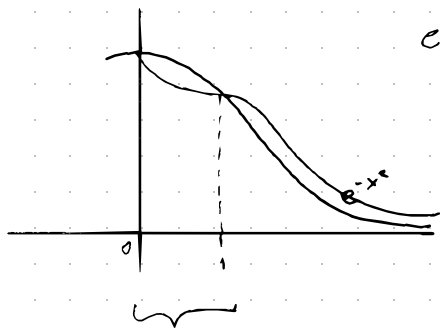
što se događa na početnom intervalu, relativno je za pitkuje konvergenije

$$\int_0^{+\infty} e^{-x^2} dx = \int_0^1 e^{-x^2} dx + \int_1^{+\infty} e^{-x^2} dx \leq \int_1^{+\infty} e^{-x} dx < +\infty$$

konvergira \Leftarrow ako ovaj konvergira

ovo ne možemo primeniti
že funkcije koje bi oko 0
imale vertikalnu asimptotu

po usporednom
kriteriju konvergira

TM) Neka su $f, g: [a, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$

Ako su $f(x), g(x) \geq 0 \quad \forall x \in [a, +\infty)$ i $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{g(x)} = L \neq 0$
 $\underline{L \in \mathbb{R}}$

Onda integrali $\int_a^{+\infty} f(x) dx$ i $\int_a^{+\infty} g(x) dx$ imaju isti tip konvergencije
 \Rightarrow ili da konvergiraju ili da divergiraju

P₁): $\int_1^{+\infty} \frac{dx}{\sqrt{x^3+1}}$; $f(x) = \frac{1}{\sqrt{x^3+1}}$; $g(x) = \frac{1}{\sqrt{x^3}} = \frac{1}{x^{3/2}}$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\frac{1}{\sqrt{x^3+1}}}{\frac{1}{\sqrt{x^3}}} = 1 \neq 0 \quad \checkmark$$

Uredimo neki $g(x)$ za koji znamo već konverg.

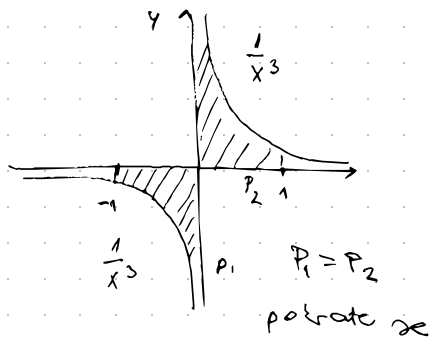
$$f(x) \sim g(x) \text{ za } x \rightarrow +\infty \Rightarrow \int_1^{+\infty} f(x) dx \sim \int_1^{+\infty} g(x) dx = \int_1^{+\infty} \frac{dx}{x^{3/2}}$$

P₂: $\int_{-1}^1 \frac{dx}{x^3}$

$$\int \frac{dx}{x^3} = -\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{x^2} + C$$

$$\int_{-1}^1 \frac{dx}{x^3} \stackrel{N-L}{=} \left. -\frac{1}{2x^2} \right|_{-1}^1 = -\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$$

$\frac{1}{x^p}$ je konv. kadaje $p > 1$
 $\frac{dx}{x^{\frac{3}{2}}}$ konvergira!

ali ovo nije tačno

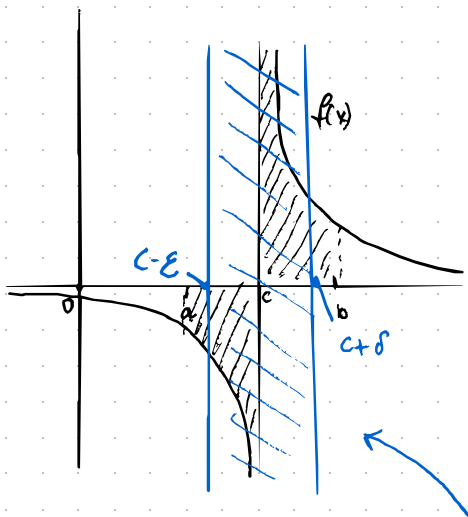
jer $\int \frac{dx}{x^3} \neq -\frac{1}{2x^2} + C$ jer je to samo na nekom intervalu

$$I \subset \mathbb{D}\left(\frac{1}{x^3}\right) = \mathbb{R} \setminus \{0\}$$

- ne možemo primijeniti N-L formulu na $[a, b]$ koji sadrži 0

- $\frac{1}{x^3}$ nije omeđena na $(-1, 1)$, $x=0$ je v.a.

Neka je $f: [a, b] \setminus \{c\} \rightarrow \mathbb{R}$ ($c \in [a, b]$) t.d. $\lim_{x \rightarrow c} f(x) = \pm \infty$
 tj. $x=c$ je V.A. fije $f(x)$.

$$\int_a^b f(x) dx$$

na $[a, c]$ fija je nemodena
 \Rightarrow da bismo originalni smetnost
 $[a, c-\epsilon], \epsilon > 0$

updegit \rightarrow

$$\int_a^b f(x) dx = \int_a^{c-\epsilon} f(x) dx + \boxed{?} \int_{c+\delta}^b f(x) dx$$

Neka je f integralna na $[a, c-\epsilon], \forall \epsilon > 0$
 na $[c+\delta, b], \forall \delta > 0$

$$\rightarrow \int_a^b f(x) dx = \lim_{\epsilon \rightarrow 0^+} \int_a^{c-\epsilon} f(x) dx + \lim_{\delta \rightarrow 0^+} \int_{c+\delta}^b f(x) dx$$

nisu u
 nikakvoj vezi

\rightarrow ova dva limesa
 međusobno ne
 ovise

ako postoji limes 1. integrala
 i ako postoji limes 2. integrala } njihov zbir definiše
 konvergentan integral
 \hookrightarrow ako jedan limes ne postoji
 taj integral divergira

(ϵ, δ ne
 ovise jedan
 o drugom)

Př: $\int_{-1}^1 \frac{dx}{x^3} = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} \int_{-1}^{-\varepsilon} \frac{dx}{x^3} + \lim_{\delta \rightarrow 0^+} \int_{\delta}^1 \frac{dx}{x^3} = \begin{cases} \text{sad možná} \\ \text{primýslit N-L} \\ \text{na } [-1, -\varepsilon] ; [\delta, 1] \end{cases}$

$\underbrace{\hspace{10em}}$
za biloky
 $\varepsilon > 0$, ne sadži
0

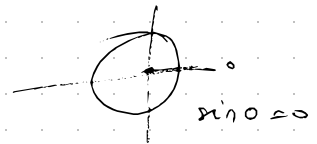
$$= \lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} -\frac{1}{2x^2} \Big|_{-1}^{-\varepsilon} + \lim_{\delta \rightarrow 0^+} -\frac{1}{2x^2} \Big|_{\delta}^1$$

$$= -\lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{2(-\varepsilon)^2} - \frac{1}{2 \cdot 1} \right) - \lim_{\delta \rightarrow 0^+} \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{2 \cdot \delta^2} \right)$$

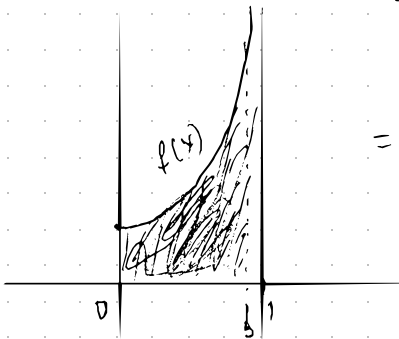
$$= -\lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} \frac{1}{2\varepsilon^2} + \cancel{\frac{1}{2}} - \cancel{\frac{1}{2}} + \lim_{\delta \rightarrow 0^+} \frac{1}{2\delta^2}$$

$$= \underbrace{-\lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} \frac{1}{2\varepsilon^2}}_{-\infty} + \underbrace{\lim_{\delta \rightarrow 0^+} \frac{1}{2\delta^2}}_{+\infty}$$

divergence

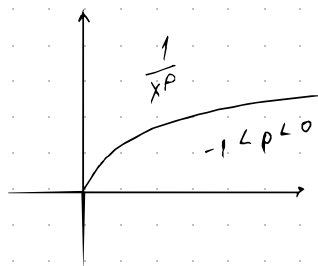
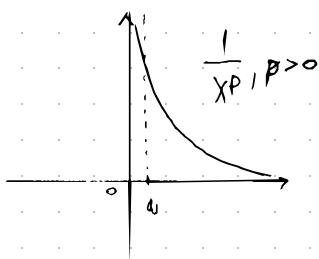
Př: $\int_0^1 \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}}$ $x=1$ je v.A.

$$= \lim_{b \rightarrow 1^-} \int_0^b \frac{dx}{\sqrt{1-x^2}} = \lim_{b \rightarrow 1^-} (\arcsin x) \Big|_0^b$$

$$= \lim_{b \rightarrow 1^-} \arcsin b = \frac{\pi}{2}$$

Pamir: $\int_0^b \frac{dx}{x^p}$ ($b > 0$ zadan broj)

$$\int_0^b \frac{dx}{x^p} = \lim_{a \rightarrow 0^+} \int_a^b \frac{dx}{x^p} \stackrel{p \neq 1}{=} \lim_{a \rightarrow 0^+} \left. \frac{x^{-p+1}}{-p+1} \right|_a^b = \lim_{a \rightarrow 0^+} \left(\frac{b^{1-p}}{1-p} - \frac{a^{1-p}}{1-p} \right)$$

$$= \frac{b^{1-p}}{1-p} - \lim_{a \rightarrow 0^+} \frac{a^{1-p}}{1-p} = \begin{cases} +\infty, & p > 1 \\ 0, & p < 1 \end{cases}$$

$p=1$

$\ln|a| =$

$$\int_0^b \frac{dx}{x} = \lim_{a \rightarrow 0^+} \ln|x| \Big|_a^b = \lim_{a \rightarrow 0^+} (\ln|b| - \ln|a|) = \ln|b| - \lim_{a \rightarrow 0^+} \ln|a|$$

$\ln|a| \rightarrow -\infty$ (circled)

Neka je $\int_a^b f(x)dx$ nepravni integral neomeden fje $f(x)$ ako toke $c \in [a, b]$.

Ako je $\lim_{x \rightarrow c} \frac{f(x)}{g(x)} = L \neq 0$ onda $\int_a^b f(x)dx$ i $\int_a^b g(x)dx$

imaju istu konvergenciju

DZ: ispitajtk konv. integ $\int_0^1 \frac{\ln(1+x)}{x^5} dx$